

Pilar 3 - 2023

Offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold - 31.12.2023

INNHold

1.	Innledning og formål med dokumentet	2
2.	Styring og kontroll av risiko	2
2.1	Formål og prinsipper for ICAAP.....	2
2.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoer.....	3
2.3	Bankens godtgjørelsesordning	6
3.	Informasjonsplikt for foretak med eierinteresser i foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnrett	7
	Vedlegg: Standardisert skjema for offentliggjøring av bankens nøkkeltall for kapital og likviditet	8

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2023 med mindre annet fremgår.

Sparebanken Narvik benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av bankens kapitalkrav. Når det gjelder beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden, som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ingen handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

God risikostyring er en viktig forutsetning for at banken skal nå sine mål. Risikostyring er derfor sentralt i den daglige driften og i styrets arbeid. Ansvaret for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre og ledelsen. Styret beslutter bankens mål og rammestruktur innenfor alle risikoområder, herunder retningslinjer for styring av risiko, og sikrer seg at disse blir fulgt og at eksponeringen holdes innenfor vedtatte rammer.

Adm. direktør har ansvaret for bankens samlede risikostyring. Beslutninger knyttet til risiko og risikostyring blir normalt fattet av adm. direktør i samråd med de øvrige i ledergruppen. Alle ledere i banken har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget ansvarsområde, i tråd med vedtatt risikoprofil. Risikokontrollfunksjonen følger opp etterlevelsen av bankens rammeverk og utarbeider rapporter til ledelsen og styret.

I dette kapitlet beskrives organiseringen av risikostyringen i banken, og de overordnede rammer som er fastsatt. I tillegg beskrives hvordan banken bruker ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) som et viktig instrument i risikostyringen. Banken har fra 30.06.2019 vært underlagt en SREP på 2,1%, denne er fra 29.02.2024 redusert til 1,8%. Pr 31.12.2023 har banken et konsolidert kapitalmål på min. 15,8% for ren kjernekapitaldekning.

2.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Vurderingen skal være framoverskuende, dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidige risikoprofil, regulatoriske krav og forventninger fra markedet. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken, i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer), også vurderer kapitalbehovet ut fra planlagt/ forventet vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer mv. Beregningene gjøres på ulike måter ut fra type risiko, og er basert på en del forutsetninger. Det er en implisitt forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall, imidlertid benyttes konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for vår virksomhet, herunder i begrensninger nedfelt i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer og tilsvarende. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoe, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoe. Bankens risikotoleranse forsøkes reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Bankens kapitalmål og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderingen er vedtatt av styret. Administrasjonen gjennomfører relevante vurderinger og beregninger i en prosess som inkluderer både bankens ledere og styret. Før styret endelig konkluderer på framtidig kapitalmål gjennomgås beregninger, metodikk og rapport av ekstern revisor.

Bankens overordnede risikotoleranse innebærer at kapitalmålet alltid skal være høyere enn det beregnede kapitalbehovet. Forskjellen mellom kapitalbehov og kapitalmål er vår styringsbuffer. Normalt gjennomføres ICAAP i løpet av første halvår, basert på regnskapstall pr 31.12.

Bankens kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Likviditetsrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko
- ESG-risiko, innlemmet i de øvrige risikoområdene.

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoe gjøres ved hjelp av ulike metoder, herunder bruk av stresstester i form av følsomhetsanalyser. I slike følsomhetsanalyser fokuseres det på betydningen av endringer i én enkelt variabel. Bankens soliditet stresstestes ut fra alvorlige, men sannsynlige scenarier, og resultatene påvirker vurderingen av kapitalnivå og styringsbuffer. I tillegg gjennomfører banken stresstesting i form av scenarioanalyse som er ment å vise betydningen for banken samlet sett av samtidige endringer i flere relevante faktorer. Resultat fra stresstesting spiller inn på fastsettelsen av styringsbuffer. Banken gjennomfører i tillegg egne stresstester av likviditetsrisiko.

2.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoe

Sparebanken Narvik er en liten kredittinstitusjon. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy representerer en forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet et regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko. Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risikoer, og hvordan banken håndterer disse.

Bankens risikokontrollfunksjon er en uavhengig støttefunksjon for forretningsområdene og for styret, og skal sikre at alle vesentlige risikoer i banken er identifisert, vurdert, styrt, målt og rapportert av lederne med ansvar for risikotagning. Funksjonen skal derfor sikre at banken videreutvikler og etterlever et helhetlig rammeverk for risikostyring og internkontroll, som samsvarer med eksterne og interne krav og forventninger.

2.2.1 KREDITTRISIKO

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at etablerte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Denne typen risiko knytter seg hovedsakelig til større privat- og næringsengasjement, men også til bankens plasseringer i verdipapirer. Bankens risikotoleranse for kredittrisiko er lav til moderat.

Styret har vedtatt bankens kredittstrategi, basert på definert risikotoleranse. Rammeverket gir klare begrensninger i volum og stiller krav til sikkerhet. En stor del av bankens utlån er sikret ved pant i fast eiendom. Det gjøres tapsnedskrivninger basert på forventet tap (Expected Credit Loss – ECL) i henhold til regelverket i IFRS 9.

Bankens obligasjonsportefølje er anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer, og kan bestå av obligasjoner utstedt av andre kredittinstitusjoner, stat/ kommune og industriselskaper. Det knytter seg liten til middels kredittrisiko til denne porteføljen. Ved årsskiftet er de enkelte papirene i porteføljen vurdert til virkelig verdi.

Alle kunder blir risikoklassifiserte. Risikoklassifiseringssystemet gjør banken bedre i stand til å beregne og styre risiko innenfor utlånsområdet. Både person- og næringskunder klassifiseres ut fra sikkerheter og betalingsevne, og blir delt inn i følgende tre risikoklasser: Lav risiko, middels risiko og høy risiko. Utlånsengasjement risikoprises ut fra risikoklasse, betjeningsevne og sikkerhetsdekning.

Styret får en periodisk gjennomgang av alle engasjement over en viss størrelse, samt en kvartalsvis gjennomgang av alle utsatte engasjement, uansett størrelse.

2.2.2. LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på bankens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid. Styret beslutter bankens likviditetspolicy, og bankens risikotoleranse for likviditetsrisiko er lav.

En solid og veldrevet bank vil normalt ha god tilgang til trekkrettigheter og nødvendige kreditter. Sparebanken Narvik har god langsiktig funding gjennom høy andel av innskuddsdekning. Det er en sentral oppgave å beholde eller øke andelen ordinære innskudd fra kunder, slik at behovet for innlån fra markedet blir minst mulig. Minimumskrav til innskuddsdekning er henholdsvis 70 og 50 prosent ekskludert/ inkludert utlån via Eika Boligkreditt.

Styret mottar månedlige rapporter om likviditetssituasjonen i banken. Bankens styre vurderer at likviditetsrisikoen pr 31.12.23 er i tråd med definert risikotoleranse.

2.2.3 MARKEDSRISIKO

Med markedsrisiko forstås risiko for tap som følge av svingninger i aksjekurser, kredittspreader, renter og valutakurser. Bankens risikotoleranse på området er lav. Det tilsier at banken kun skal ha markedsrisiko som følge av bankens inn- og utlånsaktivitet, og vårt behov for likviditetsforvaltning i rentebærende papirer. Bankens styrevedtatte policy for markedsrisiko fastsetter rammer for tillatte instrumenter, renterisiko og valutarisiko. Rammene er basert på vedtatt risikotoleranse og overordnet strategi for området. Risikoen styres i tillegg gjennom etablerte rutiner og retningslinjer.

2.2.3.1 AKSJEKURSRISIKO

Aksjekursrisikoen omhandler risiko i forhold til aksjer, aksjefond og pengemarkedsfond. Disse deles gjerne inn i handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler. Banken har ingen handelsportefølje, mens anleggsbeholdningen hovedsakelig består av eierposisjoner i selskaper av strategisk betydning for banken.

Bankens virksomhet innen verdipapirmarkedet har over tid vært på et moderat nivå. Virksomheten styres av egne rammer fastsatt av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området.

2.2.3.2 VALUTARISIKO

Banken handler ikke med valuta, og etter bytte av dataleverandør fra danske SDC til TietoEvry i februar 2023 har vi ingen valutarisiko.

2.2.4 OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap eller sviktende inntjening som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, menneskelig svikt og/eller svikt i systemer eller eksterne hendelser. Tapet kan være forårsaket av bevisste eller ubevisste handlinger og hendelser. Styret beslutter bankens policy for operasjonell risiko, der risikotoleransen er definert som lav til moderat.

Bankens risikotoleranse skal i praksis vises gjennom vår løpende håndtering av risikoen. Dette gjøres blant annet gjennom relevante internkontroller og etablerte retningslinjer for vesentlige risikoer og forretningsområder. Det er etablert retningslinjer for ansattes identifisering og rapportering av kundeklager og hendelser, som rapporteres løpende via bankens risikokontrollfunksjon til adm.dir., ledergruppen og til bankens styre.

2.2.5 KONSENTRASJONSRIKSIKO

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av for stor konsentrasjon av engasjement mot:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder

Banken har pr 31.12.23 ingen konsoliderte kundeengasjement over 10 % av ansvarlig kapital.

Bankens primære markedsområde er Narvikregionen og Midt-Troms. Av samlede utlån (inkludert Eika Boligkreditt) har henholdsvis 57,7% av kundene bostedsadresse i Nordland og 32,8% i Troms/Finnmark. Øvrige utlån er fordelt på resten av landet og utlandet, hvorav utlandet utgjør 0,15%. Vi mener dette gir en akseptabel risikospredning.

2.2.6 EIENDOMSPRISRISIKO

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på bankens eiendommer eller i porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomsprisrisiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko. Bankens hovedkontor i Narvik er lokalisert i Kongens gt. 41, seksjon 3, som pr. 31.12.23 har en bokført verdi på 55,3 mkr. Ut over dette har banken i 2023 også ervervet seksjon 4 og 5, med en samlet bokført verdi på 38,9 mkr. Bankens drift i Midt-Troms skjer i leide lokaler.

Banken hadde ved årsskiftet ingen overtatte eiendommer.

2.2.7 FORRETNINGSMESSIG OG STRATEGISK RISIKO

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd. Risikoen vurderes regelmessig av bankens styre i forbindelse med ICAAP.

Strategisk risiko kan defineres som risiko for uventede tap eller sviktende inntjening knyttet til strategiske valg, herunder vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Bankens risikotoleranse for strategisk risiko er lav til moderat.

Banken gjør løpende vurderinger av risikofaktorer og behovet for strategiske endringer som følge av endrede rammebetingelser, herunder strengere regulering fra Finanstilsynet/ EBA. Dette følges opp i bankens strategiprosess. Det anses som avgjørende for banken at Eika Alliansen fungerer godt, og vi ønsker derfor å være en aktiv bidragsyter i alliansen, både som aksjonær, kunde og som distributør for Eika sine produkter. I perioden fra mai 2022 til oktober 2023 byttet Eika Gruppen og samtlige alliansebanker kjernebanksystem fra SDC til TietoEVRY. Etter grundige forberedelser over lang tid gjennomførte vår bank konverteringen i februar 2023. Endringen forventes å styrke alliansebankenes konkurransekraft gjennom kostnadseffektivisering og styrket utviklingskraft.

2.3 Bankens godtgjørelsesordning

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Se detaljer i årsrapportens note 21.

Banken har en generell ordning for variabel godtgjørelse som er i tråd med kravene i Finansforetaksforskriftens kapittel 15 og som defineres inn under unntak i kapittel 2.2 i Finanstilsynets rundskriv 2/2020, "Godtgjørelsesordninger i finansforetak og verdipapirforetak".

Ordningen omfatter hele banken og gir ikke insentiveffekt til å ta risiko på vegne av banken. Ordningen blir utbetalt som en del av den enkeltes lønnsgrunnlag dersom spesifikke måltall knyttet til aktivitet og resultat blir oppnådd. Bonusen er den samme for samtlige bankansatte. Banken har et godtgjørelsesutvalg, bestående av hele styret.

3. INFORMASJONSPLIKT FOR FORETAK MED EIERINTERESSER I FORETAK SOM UTSTEDER OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT

Tabellen nedenfor er ment å dekke bankens informasjonsplikt etter finansforetaksforskriftens § 11-10. Alle beløp i tusen kroner eller prosent:

a	Overføringsgrad: Samlet portefølje overført og formidlet til Eika Boligkreditt AS (bolighypoteklån) i prosent av samlede utlån til personmarkedet på bankens balanse og bolighypoteklån		44,80 %
b	Gjennomsnittlig belåningsgrad for bolighypoteklån hos Eika Boligkreditt AS		60,2 %
c	Overpantsettelsesgrad i sikkerhetsmassen		109,2 %
d	Tellende sikkerhetsmasses andel av sikkerhetsmasse totalt		99,0 %
e	Utestående garantiforpliktelse		56.475
f	Bokført verdi av hhv. obligasjoner med fortrinnsrett, aksjer, fondsobligasjonskapital, ansvarlig lånekapital og annen usikret finansiering i kredittforetaket*	Obligasjoner med fortrinnsrett	106.572.817
		Aksjekapital	1.428.559
		Fondobligasjonskapital	576.348
		Ansvarlig lånekapital	779.252
		Senior obligasjonslån	3.303.114
	Sertifikatlån	-	
g	Andre forpliktelser overfor kredittforetaket som følge av aksjonæravtaler og lignende**		-

* Oppgitte beløp gjelder Eika Boligkreditt (EBK) totalt. Sparebanken Narvik har pr 31.12.23 en eierandel på 2,94% i EBK.

** Aksjonæravtalen innebærer en årlig kjøps- og salgspålykt som skal sikre at eierbankenes eierpost i EBK gjenspeiler den enkelte bankens andel av samlet utlånsportefølje. Avtale om kjøp av OMF (Note Purchase Agreement) som trådte i kraft 10. mai 2012 regulerer eierbankenes likviditetsforpliktelse overfor EBK. Den samlede likviditetsforpliktelsen for eierbankene er lik EBK sitt likviditetsbehov for de kommende 12 måneder, beregnet ut fra forfall av obligasjoner i perioden.

For ytterligere detaljer henvises det til årsrapportens note 37.

VEDLEGG: STANDARDISERT SKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV BANKENS NØKKELTALL FOR KAPITAL OG LIKVIDITET

		a		b
		31.12.2023		31.12.2022
Tilgjengelig ansvarlig kapital (beløp)				
1	Ren kjernekapital	1.266.310		1.165.161
2	Kjernekapital	1.286.135		1.187.910
3	Total ansvarlig kapital	1.312.840		1.214.738
Risikovektet beregningsgrunnlag				
4	Totalt risikovektet beregningsgrunnlag	5.270.283		5.053.210
Kapitaldekning (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
5	Ren kjernekapitaldekning	24,03 %		23,06 %
6	Kjernekapitaldekning	24,40 %		23,51 %
7	Total kapitaldekning	24,91 %		24,04 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
EU 7a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)	10,10 %		10,10 %
EU 7b	herav: som skal dekkes av ren kjernekapital (prosentpoeng)	6,60 %		6,60 %
EU 7c	herav: som skal dekkes av kjernekapital (prosentpoeng)	8,10 %		8,10 %
EU 7d	Samlet SREP kapitalkrav (i prosent)	17,60 %		17,59 %
Kombinert buffer- og totalt kapitalkrav (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
8	Bevaringsbuffer (i prosent)	2,50 %		2,50 %
EU 8a	Bevaringsbuffer som følge av makro- eller systemrisiko fastsatt av en medlemsstat (i prosent)	-		-
9	Institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (i prosent)	2,50 %		2,00 %
EU 9a	Systemrisikobuffer (i prosent)	4,50 %		3,00 %
10	Buffer for globalt systemviktige institusjoner (i prosent)	-		-
EU 10a	Buffer for andre systemviktige institusjoner (i prosent)	-		-
11	Kombinert bufferkrav (i prosent)	9,50 %		7,50 %
EU 11a	Samlet kapitalkrav (i prosent)	19,60 %		17,60 %
12	Tilgjengelig ren kjernekapital (CET1) etter oppfyllelse av samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (i prosent)	-		-
Uvektet kjernekapitalandel				
13	Sum eksponeringsmål	11.584.215		11.222.088
14	Uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	11,10 %		10,59 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet eksponeringsbeløp)				
EU 14a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent)	-		-
EU 14b	herav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)	-		-
EU 14c	Samlede SREP-krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	-		-
Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel og samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent av det samlede eksponeringsmålet)				
EU 14d	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	-		-
EU 14e	Samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	-		-
Likviditetsreserve (LCR)				
15	Likvide eiendeler (vektet verdi)	896.484		858.516
EU 16a	Utbetalinger (vektet verdi)	547.252		653.101
EU 16b	Innbetalinger (vektet verdi)	487.269		288.442
16	Netto utbetalinger (justert verdi)	191.978		364.659
17	Likviditetsreserve/LCR (i prosent)	467 %		235,4 %
Stabil finansiering (NSFR)				
18	Poster som gir stabil finansiering	6.671.347		6.536.943
19	Poster som krever stabil finansiering	4.822.857		4.685.302
20	Stabil finansiering/NSFR (i prosent)	138,3 %		139,5 %